

staaende hurtigt Tempo, hurtigere, end vi af Hensyn til vore Erhvervs Trivsel havde kunnet ønske det. Denne Stigning i Kronens Værdi er hovedsagelig kommet ad den naturlige Udviklings Vej, særlig derved, at den væsentlige Undervurdering af vor Krone, som var raadende i Udlandet — jeg skal her ikke komme ind paa Aarsagerne dertil — er blevet afløst af en sund og naturlig Betragtningssmaaede af, hvad vor Krone virkelig er værd, en Udvikling, som ogsaa i høj Grad er fremmet derved, at der nu er opnaaet Balance mellem Indtægter og Udgifter i vor Statshusholdning. Denne Udvikling er, som sagt, i det væsentlige kommet ad naturlig Vej og ved Hjælp af de sædvanlige banktekniske Midler, uden at der fra Statens Side er gjort noget for at forcere Udviklingen fremad.

Men skønt det netop fra Erhvervslyets Synspunkt er en Vinding mere end alt andet, at slippe for Usikkerheden, det evige Op og Ned paa Valutaomraadet, der umuliggjorde al sund Kalkulation og satte hele Erhvervslivet paa gyngende Grund, har dog Overgangen her som andetsteds fremkaldt en haard Erhvervskrise, dobbelt haard her i Danmark paa Grund af Udviklingens Hastighed og paa Grund af, at vort Lønniveau og vore Produktionsomkostninger ligger ikke ubetydeligt over det konkurrerende Udlands. Landbrug, Skibsfart, Fiskeri, vore Eksportindustrier, alle har set de Beløb, de tager hjem fra Udlandet, synke med 30—40 pCt. Handel og Industri har haft at arbejde med en lignende Forringelse af de Varelagre, de har taget hjem fra Udlandet til den lave Krone, og Konkurrencen med Udlandet, ogsaa paa det hjemlige Marked, er blevet i høj Grad vanskeligere trods den større Toldbeskyttelse, som Kronestigningen har medført, idet vi faktisk nu har den Guld-told, som i sin Tid fra konservativ Side med saa stor Styrke blev forlangt. Herpaa har den Vinding, som man kunde have ved Prisnedgangen paa de Raa- og Hjælpestoffer, man fik fra Udlandet, kun meget ufuldkomment kunnet hjælpe; thi Renten af alle faste Laan, der i de fleste Tilfælde er optaget i den lave Kronens Tid, er vedblivende den samme. Det indenlandske Prisniveau, fremfor alt de høje Lønninger, har kun langsomt og ufuldkomment kunnet tilpasse sig. Ikke

mindst er Statens og Kommunernes Skatter og Takster forblevet de samme. Det er om dette sidste Punkt, at Opmærksomheden mere og mere samler sig. Her kan Staten jo virkelig udrette noget.

Der har været nævnt mange Midler til at lette Erhvervskrisen, og man har foreslaaet at yde direkte Tilskud til Erhvervene eller at gaa til betydelige Toldforhøjelser. Efter Venstres Opfattelse er imidlertid ingen af disse Veje farbare, og ingen af dem vil føre til det attraaede Maal. Det er efter vor Mening Kvaksalvermidler, som kun vil gøre Ondet værre, idet man paa denne Maade vil opretholde de Mangler, der er i vor Erhvervsorganisation, opretholde Virksomheder, som efter den naturlige Udviklings Gang ikke er rentable, og hindre den Prisnedgang og de Lønreduktioner, der ene kan frembringe nogenlunde Overensstemmelse mellem Kronens internationale Værdi og Prisniveauet her i Landet. Ogsaa om de mindre Foranstaltninger, der har kunnet opnaas Enighed om, Laaneforanstaltninger o. s. v., gælder det, at de ikke i nogen Maade naar ned til Ondets Rod. De kan hjælpe og mildne for nogle enkelte og i meget begrænset Omfang, men ind til Problemets Kærne naar jo intet af alt dette. Og Problemets Kærne er: at gøre Produktionsomkostningerne mindre og derved øge vor Konkurrencedygtighed.

Jeg spørger nu, hvor er det, man maa sætte ind, naar man vil mindske de offentlige Byrder? Om at gøre det over hele Linien kan der jo ikke være Tale, thi dertil kan tilstrækkelige Midler ikke skaffes til Veje. Man maa da begrænse sig til de Omraader, hvor der kan være Tale om at give vore Hovederhverv en virkelig Lettelse. Der er ingen Tvivl om, at det for Statens Vedkommende er Jernbane-, Post- og Telegraftakster og Formue- og Indkomstskatter, man først og fremmest maa have sin Opmærksomhed rettet imod. Det vil ikke være nogen nævneværdig Lettelse for vore bærende Erhverv at gøre Øl og Brændevin billigere, heller ikke at lette det for Folk at deltage i det offentlige Forlystelseliv, heller ikke at gøre det billigere at besøge Kafeer og Restaurationer eller at nyde Chokolade- og Sukkervarer, ja, end ikke det at skaffe en lidt billigere Kop Kaffe eller The kan nytte